EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 23. 5. 2022
COM(2022) 613 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Chorvátska na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Chorvátska na rok 2022

{SWD(2022) 613 final} - {SWD(2022) 640 final}

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Chorvátska na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Chorvátska na rok 2022

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii[1], a najmä na jeho článok 9 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh[2], a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241[3], ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti poskytuje finančnú podporu na vykonávanie reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Úniou. Prispieva k hospodárskej obnove a vykonávaniu udržateľných reforiem a investícií podporujúcich rast, najmä na podporu zelenej a digitálnej transformácie, a zároveň posilňuje odolnosť hospodárstiev členských štátov a ich potenciálny rast. Okrem toho prispieva aj k posilneniu udržateľných verejných financií a k podpore rastu a tvorby pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte. Maximálny finančný príspevok za členský štát v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti [bol] aktualizovaný [XX.] júna 2022 v súlade s článkom 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/2411.

---

1 Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

2 Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

3 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

(2) Komisia 24. novembra 2021 prijala ročný prieskum udržateľného rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2022. Náležite zohľadnila spoločný záväzok k ďalšiemu vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv vyhláseného Európskym parlamentom, Radou a Komisiou 17. novembra 2017, opätovne potvrdený na sociálnom samite v Porte v máji 2021. Európska rada 25. marca 2022 schválila priority ročného prieskumu udržateľného rastu na rok 2022. Komisia 24. novembra 2021 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania, v ktorej určila Chorvátsko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým bude potrebné hĺbkové preskúmanie[4]. V ten istý deň Komisia prijala návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2022, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv, prijatý Radou 14. marca 2022.

(3) Invázia Ruska na Ukrajinu, ktorá nasledovala po globálnej pandémii, výrazne zmenila geopolitický a hospodársky kontext. Vplyv tejto inváze na hospodárstva členských štátov sa prejavil napríklad vyššími cenami energií a potravín a horšími vyhliadkami rastu. Vyššie ceny energií majú negatívny dosah predovšetkým na najzraniteľnejšie domácnosti, ktoré žijú v energetickej chudobe. Okrem toho EÚ zažíva bezprecedentný prílev ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny. V tejto súvislosti bola 4. marca 2022 prvýkrát aktivovaná smernica o dočasnej ochrane[5], ktorou sa vysídleným osobám z Ukrajiny udeľuje právo na oprávnený pobyt v EÚ, ako aj prístup k vzdelávaniu a odbornej príprave, trhu práce, zdravotnej starostlivosti, bývaniu a sociálnemu zabezpečeniu.

(4) Vzhľadom na rýchlo sa meniacu hospodársku a geopolitickú situáciu bude európsky semester v roku 2022 pokračovať v rozsiahlej koordinácii hospodárskych politík a politík zamestnanosti a zároveň sa bude vyvíjať v súlade s požiadavkami na vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako sa uvádza v ročnom prieskume udržateľného rastu na rok 2022. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je nevyhnutné, aby sa vykonávali prijaté plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány riešia všetky príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny vydané v cykloch semestra 2019 a 2020 alebo ich významnú podskupinu. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na roky 2019 a 2020 sú naďalej rovnako relevantné aj pre plány obnovy a odolnosti, ktoré boli revidované, aktualizované alebo zmenené v súlade s článkami 14, 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2021/241, a to popri všetkých odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vydaných do dátumu predloženia zmeneného plánu.

(5) Všeobecná únikové doložka je aktívna od marca 2020[6]. Komisia vo svojom oznámení z 3. marca 2021[7] vyjadrila názor, že rozhodnutie o deaktivácii alebo pokračovaní v uplatňovaní všeobecnej únikovej doložky by sa malo prijať po celkovom posúdení stavu hospodárstva, pričom kľúčovým kvantitatívnym kritériom by mala byť úroveň hospodárskej činnosti v EÚ alebo eurozóne v porovnaní s predkrízovými úrovňami (z konca roku 2019). Zvýšená neistota a výrazné riziká horšieho než očakávaného

---

4 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

5 Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1).

6 Oznámenie Komisie Rade o aktivácii všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu, Brusel, 20. 3. 2020, COM(2020) 123 final.

7 Oznámenie Komisie Rade – Rok od vypuknutia pandémie COVID-19: reakcia fiškálnej politiky, Brusel, 3. 3. 2021, COM(2021) 105 final.

vývoja v súvislosti s hospodárskym výhľadom v kontexte vojny v Európe, bezprecedentných zvýšení cien energie a pokračujúcich narušení dodávateľských reťazcov si vyžadujú predĺženie všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu aj na rok 2023.

(6) V súlade s prístupom uvedeným v stanovisku Rady z 18. júna 2021 ku konvergenčnému programu na rok 2021 sa zámery fiškálnej politiky v súčasnosti najlepšie merajú ako zmena primárnych výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení), s vylúčením dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou COVID-19, ale so započítaním výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ, vo vzťahu k strednodobému potenciálnemu rastu[8]. Nad rámec celkových zámerov fiškálnej politiky a s cieľom posúdiť, či je vnútroštátna fiškálna politika obozretná a či jej zloženie prispieva k udržateľnej obnove v súlade so zelenou a digitálnou transformáciou, sa pozornosť venuje aj vývoju primárnych bežných výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení a bez dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou COVID-19) a investícií financovaných z vnútroštátnych zdrojov[9].

(7) Komisia 2. marca 2022 prijala oznámenie, ktoré obsahovalo všeobecné usmernenia v oblasti fiškálnej politiky na rok 2023 a ktorého cieľom bolo podporiť prípravu programov stability a konvergenčných programov členských štátov, a tým posilniť koordináciu politík[10]. Komisia konštatovala, že na základe makroekonomického výhľadu prognózy zo zimy 2022 bude v roku 2023 zrejme vhodné prejsť z podporných súhrnných zámerov fiškálnej politiky z rokov 2020 – 2022 na všeobecne neutrálne súhrnné zámery fiškálnej politiky, pričom treba pohotovo reagovať na vyvíjajúcu sa hospodársku situáciu. Komisia oznámila, že fiškálne odporúčania pre jednotlivé členské štáty na rok 2023 by mali byť aj naďalej diferencované, pričom by sa v nich mali zohľadňovať možné cezhraničné účinky presahovania. Komisia vyzvala členské štáty, aby usmernenia zohľadnili vo svojich programoch stability a konvergenčných programoch. Komisia sa zaviazala, že bude pozorne monitorovať hospodársky vývoj a podľa potreby upraví svoje politické usmernenia, a to najneskôr v rámci jarného balíka semestra koncom mája 2022.

(8) Pokiaľ ide o fiškálne usmernenia poskytnuté 2. marca 2022, vo fiškálnych odporúčaniach na rok 2023 je zohľadnený zhoršený hospodársky výhľad, zvýšená neistota a ďalšie riziká horšieho než očakávaného vývoja, ako aj vyššia inflácia v porovnaní so zimnou prognózou. Na základe uvedených skutočností je v rámci fiškálnej reakcie nutné zvýšiť verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti, ako aj prostredníctvom cielených a dočasných opatrení zachovať kúpnu silu najzraniteľnejších domácností s cieľom zmierniť vplyv zvýšenia cien energie a pomôcť obmedziť inflačné tlaky vyplývajúce z druhotných účinkov; fiškálna politika musí byť aj naďalej pružná, aby sa mohla prispôsobiť rýchlo sa meniacim okolnostiam, a musí byť diferencovaná v jednotlivých krajinách v závislosti

---

8 Odhady týkajúce sa zámerov fiškálnej politiky a ich zložiek uvedené v tomto odporúčaní sú odhady Komisie založené na predpokladoch, z ktorých vychádza prognóza Komisie z jari 2022. Komisiou odhadovaný strednodobý potenciálny rast nepočíta s pozitívnym vplyvom reforiem, ktoré sú súčasťou plánu obnovy a odolnosti a ktoré môžu posilniť potenciálny rast.

9 Nie sú financované z grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ.

10 Oznámenie Komisie Rade: Usmernenia v oblasti fiškálnej politiky na rok 2023, Brusel, 2. 3. 2022, COM(2022) 85 final.

od ich fiškálnej a hospodárskej situácie, a to aj z hľadiska vystavenia danej krajiny kríze a prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny.

(9) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Chorvátsko predložilo Komisii 14. mája 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 posúdila relevantnosť, efektívnosť, účinnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie uvedenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu. Rada 20. júla 2021 prijala rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Chorvátska[11]. Uvoľnenie splátok je podmienené rozhodnutím Komisie prijatým v súlade s článkom 24 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241, že Chorvátsko uspokojivo splnilo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom splnení, predpokladá sa, že v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté, nedošlo k zvratu.

(10) Chorvátsko predložilo 28. apríla 2022 svoj národný program reforiem na rok 2022 a 29. apríla 2022 svoj konvergenčný program na rok 2022 v súlade s článkom 4 nariadenia (ES) č. 1466/97. Obidva programy sa s cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi posudzovali spoločne. V súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa v národnom programe reforiem na rok 2022 zohľadňujú aj polročné správy Chorvátska o pokroku dosiahnutom pri plnení jeho plánu obnovy a odolnosti.

(11) Komisia 23. mája 2022 uverejnila správu o Chorvátsku na rok 2022[12]. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Chorvátsko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní pre danú krajinu prijatých Radou v rokoch 2019, 2020 a 2021, a na základe hodnotiacej tabuľky obnovy a odolnosti sa zhodnotilo vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Chorvátskom. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali nedostatky v súvislosti s výzvami, ktoré plán obnovy a odolnosti nerieši alebo ich rieši len čiastočne, ako aj v súvislosti s novými a vznikajúcimi výzvami vrátane výziev vyplývajúcich z invázie Ruska na Ukrajinu. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Chorvátska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľov EÚ v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja.

(12) Komisia vykonala v súvislosti s Chorvátskom hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 a jeho výsledky uverejnila 23. mája 2022[13]. Komisia dospela k záveru, že v Chorvátsku už neexistujú makroekonomické nerovnováhy. Významný pokrok sa dosiahol najmä pri znižovaní súkromnej zadlženosti a čistých zahraničných záväzkov, zatiaľ čo verejný dlh síce zostáva vysoký, ale obnovila sa jeho klesajúca trajektória, ktorá pred pandémiou priniesla výrazné zlepšenia.

(13) Rada 20. júla 2020 odporučila Chorvátsku, aby v súlade so všeobecnou únikovou doložkou prijalo v rokoch 2020 a 2021 všetky potrebné opatrenia na účinné riešenie pandémie, posilnenie hospodárstva a podporu následnej obnovy. Zároveň mu odporučila, aby – ak to hospodárske podmienky umožnia – uskutočňovalo fiškálne politiky zamerané na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií a zabezpečenie udržateľnosti dlhovej služby pri súčasnom zvyšovaní investícií. Podľa údajov overených Eurostatom sa deficit verejných financií Chorvátska znížil zo 7,3 %

[11] Vykonávacie rozhodnutie Rady zo 6. júla 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Chorvátska (ST 10149/2021).

[12] SWD(2022) 613 final.

[13] SWD(2022) 633 final.

HDP v roku 2020 na 2,9 % HDP v roku 2021. V rámci reakcie fiškálnej politiky Chorvátsko v roku 2021 podporovalo obnovu hospodárstva, pričom objem dočasných núdzových podporných opatrení klesol z 3,3 % HDP v roku 2020 na 2,1 % HDP v roku 2021. Opatrenia, ktoré Chorvátsko prijalo v roku 2021, sú v súlade s odporúčaním Rady z 20. júla 2020. Diskrečné rozpočtové opatrenia, ktoré vláda prijala v rokoch 2020 a 2021, boli väčšinou dočasné alebo vyvážené kompenzačnými opatreniami. Zároveň však niektoré diskrečné opatrenia, ktoré vláda prijala v roku 2021, neboli dočasné ani vyvážené kompenzačnými opatreniami, pričom išlo najmä o zníženie dane z príjmov fyzických a právnických osôb v celkovej výške 0,5 % HDP. Podľa údajov overených Eurostatom bol verejný dlh v roku 2021 na úrovni 79,8 % HDP.

(14) Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové prognózy v konvergenčnom programe na rok 2022, je na rok 2022 opatrný a na nasledujúce obdobie optimistický. Vláda predpokladá, že reálny HDP sa v roku 2022 zvýši o 3,0 % a v roku 2023 o 4,4 %. Na porovnanie, v prognóze Komisie z jari 2022 sa v roku 2022 predpokladá vyšší rast reálneho HDP na úrovni 3,4 % a v roku 2023 nižší rast na úrovni 3,0 %, pričom tento rozdiel odráža najmä nižšie očakávania chorvátskych orgánov v roku 2022 týkajúce sa rastu skutočnej spotreby domácností. Vláda vo svojom konvergenčnom programe na rok 2022 očakáva, že celkový deficit mierne klesne na 2,8 % HDP v roku 2022 a na 1,6 % HDP v roku 2023. Mierne zníženie v roku 2022 odráža najmä rast hospodárskej činnosti a rušenie väčšiny núdzových opatrení. Podľa programu sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP klesne v roku 2022 na 76,2 % a v roku 2023 na 71,7 %. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2022 predpokladá deficit verejných financií na úrovni 2,3 % HDP v roku 2022 a 1,8 % HDP v roku 2023. Tieto projekcie deficitu sú na rok 2022 nižšie a na rok 2023 vyššie než v konvergenčnom programe, a to najmä v dôsledku nižšej úrovne výdavkov, ktorú Komisia očakáva v roku 2022 v oblasti tvorby hrubého fixného kapitálu a iných výdavkov. V prognóze Komisie sa okrem toho predpokladá o niečo nižší posun v príjmoch aj výdavkoch v dôsledku rozdielu vo výhľade inflácie. V prognóze Komisie z jari 2022 sa počíta s nižším pomerom dlhu verejnej správy k HDP v roku 2022 na úrovni 75,3 % a s vyšším pomerom dlhu verejnej správy k HDP v roku 2023 na úrovni 73,1 %.

Na základe prognózy Komisie z jari 2022 sa strednodobý (desaťročný priemerný) rast potenciálneho HDP odhaduje na 2,2 %. Tento odhad však nepočíta s vplyvom reforiem, ktoré sú súčasťou plánu obnovy a odolnosti a môžu posilniť potenciálny rast Chorvátska.

(15) Vláda v roku 2022 postupne zrušila väčšinu opatrení prijatých v reakcii na krízu COVID-19, takže sa predpokladá, že objem dočasných núdzových podporných opatrení klesne z 2,1 % HDP v roku 2021 na 0,4 % HDP v roku 2022. Deficit verejných financií v roku 2022 je ovplyvnený opatreniami prijatými na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvýšenia cien energie, ktoré sa v prognóze Komisie z jari 2022 odhadujú na 0,4 % HDP v roku 2022 a 0,2 % HDP v roku 2023[14]. Tieto opatrenia pozostávajú najmä zo sociálnych transferov pre chudobnejšie domácnosti, z podpory pre spoločnosti a zo zníženia nepriamych daní zo spotreby energie. Tieto opatrenia sú väčšinou dočasné. Ak však ceny energie zostanú zvýšené aj v roku 2023, niektoré z nich by sa mohli uplatňovať aj naďalej. Niektoré z týchto

[14] Tieto údaje predstavujú úroveň ročných rozpočtových nákladov na uvedené opatrenia prijaté od jesene 2021, a to vrátane bežných príjmov a výdavkov, ako aj prípadných opatrení v oblasti kapitálových výdavkov.

opatrení nie sú cielené, najmä celoplošné zníženie nepriamych daní z energie. Deficit verejných financií je ovplyvnený aj nákladmi na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny, pričom v prognóze Komisie z jari 2022 sa predpokladá, že v roku 2022 budú na úrovni 0,1 % HDP a v roku 2023 na úrovni 0,1 % HDP[15].

(16) Rada 18. júna 2021 odporučila, aby Chorvátsko[16] v roku 2022 zachovalo podporné zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a aby zároveň zachovalo investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Rada takisto Chorvátsku odporučila, aby udržiavalo pod kontrolou rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov. Zároveň Chorvátsku odporučila, aby – ak to hospodárske podmienky umožnia – uskutočňovalo fiškálnu politiku zameranú na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií a zabezpečenie fiškálnej udržateľnosti v strednodobom horizonte a aby súčasne zvyšovalo investície s cieľom posilniť rastový potenciál.

(17) Na základe prognózy Komisie z jari 2022, ako aj informácií uvedených v konvergenčnom programe Chorvátska na rok 2022 sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky budú v roku 2022 podporné a dosiahnu úroveň -1,8 % HDP, čo je v súlade s odporúčaním Rady[17]. Chorvátsko plánuje pokračovať v podpore obnovy tým, že bude využívať Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti na financovanie ďalších investícií v súlade s odporúčaním Rady. Kladný príspevok výdavkov financovaných z grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ k hospodárskej činnosti sa má v porovnaní s rokom 2021 zvýšiť o 0,5 percentuálneho bodu HDP. Predpokladá sa, že investície financované z vnútroštátnych zdrojov budú v roku 2022 predstavovať expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky na úrovni 0,4 percentuálneho bodu[18]. Chorvátsko preto plánuje v súlade s odporúčaním Rady zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Zároveň sa predpokladá, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) bude v roku 2022 predstavovať expanzívny príspevok k celkovým zámerom fiškálnej politiky na úrovni 1,0 percentuálneho bodu. Tento významný expanzívny príspevok zahŕňa dodatočný vplyv opatrení na riešenie hospodárskeho a sociálneho dosahu zvýšenia cien energie (0,4 % HDP), ako aj náklady na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP), pričom sa predpokladá, že k rastu čistých bežných výdavkov prispejú aj vyššie výdavky na medzispotrebu, ktoré čiastočne odrážajú zvýšenie inflácie. Na základe súčasných odhadov Komisie preto Chorvátsko v roku 2022

---

15 Predpokladá sa, že do konca roka 2022 sa celkový počet vysídlených osôb z Ukrajiny prichádzajúcich do EÚ postupne zvýši na 6 miliónov, pričom ich geografické rozloženie je odhadnuté na základe veľkosti existujúcej diaspóry, relatívneho počtu obyvateľov prijímajúceho členského štátu a skutočného rozmiestnenia vysídlených osôb z Ukrajiny v rámci EÚ v marci 2022. Pokiaľ ide o rozpočtové náklady na osobu, odhady vychádzajú z mikrosimulačného modelu Spoločného výskumného centra Komisie s názvom Euromod, pričom sa zohľadňujú tak peňažné transfery, na ktoré ľudia môžu mať nárok, ako aj vecné dávky, ako je vzdelávanie a zdravotná starostlivosť.

16 Odporúčanie Rady z 18. júna 2021, ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Chorvátska na rok 2021 (Ú. v. EÚ C 304, 29.7.2021, s. 48).

17 Záporné znamienko ukazovateľa znamená, že rast primárnych výdavkov je vyšší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na expanzívnu fiškálnu politiku; kladné znamienko ukazovateľa naopak znamená, že rast primárnych výdavkov je nižší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na reštriktívnu fiškálnu politiku.

18 Predpokladá sa, že ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať mierne reštriktívny príspevok vo výške 0,1 percentuálneho bodu HDP.

dostatočne neudržiava pod kontrolou rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov.

(18) V prognóze Komisie z jari 2022 sa uvádza, že zámery fiškálnej politiky budú v roku 2023 za predpokladu nezmenenej politiky predstavovať -0,7 % HDP[19]. Predpokladá sa, že Chorvátsko bude v roku 2023 naďalej využívať granty Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie ďalších investícií na podporu obnovy. Kladný príspevok výdavkov financovaných z grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ k hospodárskej činnosti sa má v porovnaní s rokom 2022 zvýšiť o 0,5 percentuálneho bodu. Predpokladá sa, že investície financované z vnútroštátnych zdrojov budú v roku 2023 predstavovať mierne expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky na úrovni 0,1 percentuálneho bodu[20]. Zároveň sa predpokladá, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) bude v roku 2023 predstavovať vo všeobecnosti neutrálny príspevok k celkovým zámerom fiškálnej politiky na úrovni -0,2 percentuálneho bodu. Zahŕňa to vplyv postupného rušenia niektorých opatrení na riešenie zvýšených cien energie (0,2 % HDP). Vo všeobecnosti neutrálny príspevok bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov preto čiastočne závisí od postupného ukončovania opatrení na riešenie vplyvu zvýšenia cien energie, ako je plánované v súčasnosti.

(19) V konvergenčnom programe na rok 2022 sa očakáva, že deficit verejných financií sa postupne zníži na úroveň 1,6 % HDP v roku 2024 a na úroveň 1,2 % HDP do roku 2025. Predpokladá sa teda, že deficit verejných financií zostane do roku 2025 pod úrovňou 3 % HDP. Podľa programu sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa bude do roku 2025 znižovať, a to konkrétne na 68,9 % v roku 2024 a na 66,9 % v roku 2025. Na základe analýzy Komisie sa zdá, že riziká v oblasti udržateľnosti dlhovej služby sú v strednodobom horizonte stredné.

(20) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré sa majú vykonať do roku 2026. Tieto reformy a investície prispievajú k riešeniu všetkých hospodárskych a sociálnych výziev uvedených v odporúčaniach pre danú krajinu, ktoré Rada v rámci európskeho semestra v rokoch 2019 a 2020 adresovala Chorvátsku, alebo ich významnej podskupiny, ako aj k plneniu všetkých odporúčaní pre danú krajinu vydaných pred dátumom prijatia plánu.

(21) V pláne sa plnia odporúčania pre danú krajinu najmä reformami na posilnenie rozpočtového rámca, aktívnymi opatreniami politiky trhu práce a reformou vzdelávania s cieľom zlepšiť prístup k vzdelávaniu, ako aj kvalitu vzdelávania a jeho relevantnosť pre trh práce. Výzvy, ktorým čelí chorvátsky systém zdravotnej starostlivosti, sa riešia prostredníctvom opatrení na zlepšenie efektívnosti, kvality, prístupnosti a finančnej udržateľnosti, ktorú osobitne zasiahla pandémia COVID-19. V pláne sa navyše plnia odporúčania pre danú krajinu v týchto oblastiach napredovaním v dekarbonizácii odvetvia energetiky, zvyšovaním celkovej energetickej efektívnosti a zameraním investícií na udržateľnú dopravu a digitálnu

[19] Záporné znamienko ukazovateľa znamená, že rast primárnych výdavkov je vyšší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na expanzívnu fiškálnu politiku.

[20] Predpokladá sa, že ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať mierne reštriktívny príspevok vo výške 0,1 percentuálneho bodu HDP.

infraštruktúru a služby. Okrem toho plán obsahuje ďalekosiahle opatrenia na zlepšenie efektívnosti verejnej správy a justičného systému, predchádzanie korupcii, jej odhaľovanie a nápravu, zlepšenie podnikateľského prostredia a podporu investícií do výskumu a inovácií a ich politického významu.

(22) Očakáva sa, že vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Chorvátska prispeje k ďalšiemu pokroku v oblasti zelenej a digitálnej transformácie. Opatrenia na podporu cieľov v oblasti klímy predstavujú v Chorvátsku 40,3 % celkových prostriedkov pridelených v rámci plánu, zatiaľ čo opatrenia na podporu digitálnych cieľov predstavujú 20,4 % celkových prostriedkov pridelených v rámci plánu. Plnohodnotné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti v súlade s príslušnými míľnikmi a cieľmi pomôže Chorvátsku rýchlo sa zotaviť z dôsledkov krízy COVID-19 a zároveň posilní jeho odolnosť. Pre úspešné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti, ako aj iných hospodárskych politík a politík zamestnanosti, ktoré presahujú rámec plánu, je naďalej dôležité systematické zapojenie sociálnych partnerov a iných príslušných zainteresovaných strán, ktorým sa má zabezpečiť všeobecná zodpovednosť za celkový program v danej oblasti politiky.

(23) Chorvátsko zatiaľ nepredložilo partnerskú dohodu ani ostatné programové dokumenty politiky súdržnosti[21]. V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021 musí Chorvátsko pri programovaní fondov politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 zohľadniť príslušné odporúčania pre danú krajinu. Predstavuje to predpoklad na zlepšenie účinnosti a maximalizáciu pridanej hodnoty finančnej podpory, ktorá sa má získať z fondov politiky súdržnosti, ako aj podporu koordinácie, komplementárnosti a koherentnosti medzi týmito fondmi a inými nástrojmi a fondmi Únie. Úspešné vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako aj programov politiky súdržnosti závisí aj od odstránenia prekážok brániacich investíciám na podporu zelenej a digitálnej transformácie a vyváženého územného rozvoja.

(24) Vzhľadom na mandát hláv štátov, resp. predsedov vlád EÚ, ktorý je stanovený vo vyhlásení z Versailles, je cieľom plánu REPowerEU čo najskôr ukončiť závislosť Európskej únie od dovozu fosílnych palív z Ruska. Na tento účel sa v dialógu s členskými štátmi určujú najvhodnejšie projekty, investície a reformy na vnútroštátnej a regionálnej úrovni a na úrovni EÚ. Cieľom týchto opatrení je znížiť celkovú závislosť od fosílnych palív a prejsť na dovoz fosílnych palív z iných krajín, než je Rusko.

(25) Chorvátsko sa zaviazalo do roku 2033 postupne ukončiť využívanie uhlia na výrobu elektrickej energie. V roku 2020 dosiahlo Chorvátsko 28 % podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie, čím prekročilo svoj cieľ 20 %. Chorvátsko musí urýchliť úsilie o dekarbonizáciu, a to aj v priemysle, znížiť závislosť od dovozu energie z Ruska a prijať opatrenia na podporu integrácie do jednotného trhu. V roku 2021 predstavoval dovoz ruského plynu 22 % celkových dodávok zemného plynu, zatiaľ čo 57 % sa dovážalo prostredníctvom nového terminálu na skvapalnený zemný plyn (LNG) (v prevádzke od začiatku roka 2021). Plyn predstavuje 30,3 % a ropa 33,7 % chorvátskeho energetického mixu. Pri všetkých

[21] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku. (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

nových investíciách do infraštruktúry a sietí na rozvod plynu by sa malo podľa možnosti dbať na ich odolnosť voči budúcim zmenám, aby sa mohli v budúcnosti preorientovať na udržateľné palivá a stať sa tak dlhodobo udržateľnými.

Pokiaľ ide o rozvoj obnoviteľnej, bezpečnej a cenovo dostupnej energie, stále existuje značný potenciál v oblasti veternej a slnečnej energie, ktoré predstavujú približne 2,1 % energetického mixu (s podielom na celkovej inštalovanej kapacite na výrobu elektrickej energie vo výške 13 % v prípade veternej energie a 1 % v prípade slnečnej energie), ako aj v geotermálnych zdrojoch energie. Kľúčovými aspektmi na zlepšenie efektívnosti energetického systému, bezpečnosti dodávok a integrácie do trhu sú: zefektívnenie povoľovacích postupov pre obnoviteľné zdroje energie, podpora rozvoja energetických spoločenstiev a predsunutie investícií do obnoviteľných zdrojov energie, a to aj zo strany domácností a v súvislosti s malými systémami.

Na podporu zelenej transformácie bude potrebná ďalšia modernizácia elektrických prenosových a distribučných sústav, zatiaľ čo z hľadiska riadenia energetického systému s vysokým podielom energie z obnoviteľných zdrojov budú mať zásadný význam investície do uskladňovania elektrickej energie. Zlepšenia sú potrebné aj v odvetviach vykurovania a chladenia, najmä prechodom z diaľkových a individuálnych vykurovacích systémov založených na fosílnych palivách na obnoviteľné zdroje energie priamo alebo prostredníctvom výroby elektriny.

(26) Pokiaľ ide o energetickú efektívnosť, sú potrebné opatrenia na zintenzívnenie obnovy fondu budov, na rozšírenie ponuky energeticky efektívneho bývania, a to najmä sociálneho bývania, a na zintenzívnenie nahrádzania kotlov na plyn a vykurovací olej tepelnými čerpadlami a inými efektívnejšími a ekologickejšími riešeniami. Okrem toho sú potrebné ďalšie opatrenia na zníženie závislosti chorvátskeho odvetvia dopravy od ropy, najmä zvýšením využívania verejnej dopravy a jej ďalšou ekologizáciou, využívaním inteligentných dopravných systémov, širším zavádzaním elektrických a vodíkových nabíjacích staníc a dopravy založenej na týchto pohonoch, investíciami do infraštruktúry mobility a zvýšením využívania vozidiel s nulovými a nízkymi emisiami. Na to, aby Chorvátsko dosiahlo súlad s cieľom balíka „Fit for 55“, bude potrebné ďalšie zvýšenie ambícií v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov, väčšieho využívania energie z obnoviteľných zdrojov a zvyšovania energetickej efektívnosti.

(27) Hoci zrýchlenie prechodu ku klimatickej neutralite a odklonu od fosílnych palív bude mať v niektorých odvetviach za následok značné náklady na reštrukturalizáciu, Chorvátsko môže v rámci politiky súdržnosti využiť Mechanizmus spravodlivej transformácie, aby zmiernilo sociálno-ekonomický dosah tohto prechodu v najviac zasiahnutých regiónoch. Chorvátsko môže okrem toho využiť Európsky sociálny fond plus na zlepšenie pracovných príležitostí a posilnenie sociálnej súdržnosti.

(28) Rada na základe posúdenia Komisie preskúmala konvergenčný program na rok 2022 a jej stanovisko[22] je zohľadnené v odporúčaní 1, ktoré je uvedené ďalej,

(29) V rámci prípravy na prijatie eura bola chorvátska kuna 10. júla 2020 zahrnutá do európskeho mechanizmu výmenných kurzov II. V záujme zachovania hospodárskej a finančnej stability a dosiahnutia vysokého stupňa udržateľnej hospodárskej konvergencie sa chorvátske orgány zaviazali vykonávať osobitné politické opatrenia v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí, podnikateľského prostredia, riadenia

[22] Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

verejného sektora a súdnictva. Pokrok Chorvátska pri plnení požiadaviek potrebných na prijatie eura sa posúdi v konvergenčných správach Európskej komisie a Európskej centrálnej banky z roku 2022,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Chorvátsko v rokoch 2022 a 2023 prijalo opatrenia s týmto cieľom:

1. v roku 2023 zabezpečiť, aby bol rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v súlade s celkovo neutrálnymi zámermi politiky, pričom sa zohľadní pokračujúca dočasná a cielená podpora pre domácnosti a firmy, ktoré sú najviac ohrozené zvýšením cien energie, a pre ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny; byť pripravené prispôsobiť súčasné výdavky vyvíjajúcej sa situácii; zvýšiť verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti, a to aj využitím Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, RePowerEU a iných fondov EÚ; v období po roku 2023 uskutočňovať fiškálnu politiku zameranú na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií;

2. pokračovať vo vykonávaní svojho plánu obnovy a odolnosti v súlade s míľnikmi a cieľmi uvedenými vo vykonávacom rozhodnutí Rady z 20. júla 2021; predložiť programové dokumenty politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 s cieľom dokončiť príslušné rokovania s Komisiou a začať ich uplatňovať;

3. diverzifikovať dovoz fosílnych palív a znížiť celkovú závislosť od fosílnych palív; urýchliť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie so zameraním najmä na veterné, solárne a geotermálne zdroje, a to aj prostredníctvom výroby energie z obnoviteľných zdrojov v malom rozsahu a rozvoja energetických spoločenstiev, a to predovšetkým zefektívnením postupov pre administratívne schvaľovanie a povolenia; ďalej modernizovať elektrické prenosové a distribučné sústavy a investovať do uskladňovania elektrickej energie; zintenzívniť opatrenia na zníženie dopytu po energii zlepšením energetickej účinnosti, najmä v obytných budovách, ako aj na zníženie závislosti od fosílnych palív v odvetviach vykurovania a dopravy.

V Bruseli

Za Radu
predseda